

Některé problémy vědy v ČSLA

V průběhu rozvíjející se vědeckotechnické revoluce stává se věda a její aplikace reálnou výrobní silou, jedním z hlavních činitelů společenského pokroku a nezbytnou podmínkou progresivního rozvoje národního hospodářství. Významu vědy věnují socialistické státy a jejich komunistické strany stálou pozornost, neboť rychlé zvládnutí vědeckého a technického pokroku je jedna ze zásadních podmínek vítězství socialismu nad kapitalismem.

XXIV. sjezd KSSS názorně ukázal úlohu a místo vědy a techniky v celé obrovské šíři jejího uplatnění ve všech sférách života sovětské země. Výstižně to charakterizoval soudruh Brežněv ve zprávě XXIV. sjezdu KSSS, když řekl: „Rozvoj vědy a techniky je hlavní páka budování materiálně technické základny komunismu. Proto musíme u tak závažné otázky, jako je rozvoj vědy a techniky, vidět jasně perspektivy a přihlížet k nim v praktické činnosti. Perspektivy jsou přitom takové, že převrat v rozvoji výrobních sil, který začal pod vlivem vědy a jejích objevů, bude stále významnější a hlubší“.

S ohledem na nutnost urychlit růst produktivity práce, XXIV. sjezd KSSS zdůraznil úlohu socialistické vědeckotechnické revoluce, v níž se uskutečňuje nová jednotná pokrokových sil dělnické třídy s rozvojem vědy a techniky. Úloha vědy jako bezprostřední výrobní síly má vzrůst natolik, aby zajistila vysokou vědeckotechnickou úroveň veškeré výroby, a to nejen v jednotlivých oborech, ale v masovém měřítku. Zde půjde především o to, aby se rychle realizovaly a masově uplatňovaly vědecké výsledky v praxi.

Urychlení tempa vědeckotechnického pokroku se v Sovětském svazu spojuje se sociální skutečností socialismu a komunismu, s úlohou lidského faktoru ve vývoji socialistické společnosti. Rozvoj socialistické vědeckotechnické revoluce uvolňuje lidskou energii a iniciativu. Tvořivá lidská činnost umocňuje pokrok v oblasti materiálních výrobních sil i v oblasti vědy a kultury.

Závěry XIV. sjezdu KSČ se opírají o sovětské zkušenosti a plně se ztotožňují v hodnocení vědy a jejího významu pro rozvoj socialistické společnosti se závěry XXIV. sjezdu KSSS. Rezoluce XIV. sjezdu KSČ ukládá urychlit tempo vědeckotechnického pokroku, soustředit síly, investiční prostředky i vědeckovýzkumné kapacity na řešení klíčových problémů a energicky vystupovat proti projevům lokálních zájmů, které by vedly k tříštění sil. Na prvé místo přitom klade požadavek rychlejšího zavádění výsledků vědy a výzkumu do praxe. Vědeckovýzkumnou práci orientuje na potřeby společenské praxe při výraznější koncentraci na rozhodující programy rozvoje národního hospodářství a důslednější koordinaci se zeměmi RVHP.

Tyto úkoly XIV. sjezdu platí v plném rozsahu i pro organizaci vědeckovýzkumné práce na úseku obrany státu, neboť věda není jen faktorem rozvoje národního hospodářství; je i reálnou silou a jedním z důležitých činitelů budování obrany státu. Má význam pro rozvoj všech prvků válečného potenciálu státu: vytváří předpoklady pro stále zvyšování morálně politického potenciálu a úrovně vzdělanosti

obyvatelstva, je hybnou silou rozvoje národního hospodářství a zvyšuje tak ekonomický potenciál státu. Pro branný systém je vědeckovýzkumná práce základem rozvoje, který bezprostředně ovlivňuje celou oblast vojenského potenciálu země.

Ve výstavbě ozbrojených sil, v jejich řízení, plánování jejich použití k obraně země i v celém systému obrany socialistického státu je dnes, za současné situace třídně rozděleného světa, rozvoj a využívání vědy nezbytnou podmínkou zabezpečení obrany proti všem útokům imperialismu. Ve stálém boji kapitalismu se socialismem je socialistická věda jedním z intenzifikačních faktorů trvale působících na zvyšování kvality ozbrojených sil

i všech opatření, zajišťujících bezpečnost naší země i obranné soustavy států Varšavské smlouvy.

Věda je proto v tomto smyslu významný politický činitel a její řízení je především politickou záležitostí. Rezoluce XIV. sjezdu KSČ ukládá učinit realizaci výsledků vědeckotechnického rozvoje osou národohospodářských plánů a celé řídicí činnosti. Plnění těchto úkolů pokládá za výrazný rys stranického přístupu vedoucích pracovníků. Proto veškerá organizace vědeckovýzkumné práce ČSLA musí vycházet z rozpracování zásad a úkolů stanovených XIV. sjezdem KSČ pro rozvoj vědy a z jejich aplikací na podmínky systému obrany státu.

Současná politická východiska

Vědecká základna armády byla v letech 1968/69 silně zasažena pravicovými oportunistickými a antisocialistickými proudy. Mnozí pracovníci vědecké výzkumné základny podléhali elitářským tendencím a do jejich vědomí i práce už v předchozích letech postupně pronikaly prvky maloměstáctví a západní buržoazní ideologie. Někteří ambiciózní pracovníci, zvláště v oblasti společenských věd, se domnívali, že ne Ústřední výbor KSČ a velení ČSLA, ale oni mají rozhodovat o výstavbě armády a obraně státu. Negovali principy demokratického centralismu, který určuje každému jeho místo v řízení socialistické společnosti. Do vědy pronikaly prvky netřídní interpretace společenských jevů, revize marxismu-leninismu pod rouškou zdánlivé objektivizace vědy, založené na popírání stranickosti vědy, negaci bohatých poznatků Sovětské armády apod. Proto také zásadní podmínkou a prvořadým úkolem pro rozvoj vědy je postavit její chápání, funkci i rozvoj na marxisticko-leninský základ. Z toho je nutné odvozovat její poslání v armádě.

Posláním vědeckého výzkumu ve vojenství je, aby podle požadavků velení, v závislosti na vojenské politice strany, na potřebách internacionální obrany socialismu a na potřebách vývoje branného systému ČSSR zkoumal, jak nejeefektivněji budovat obranu státu, jak ji zabezpečit, jak uspokojit potřeby praxe armády a obrany státu, aby to odpovídalo perspektivním podmínkám koaličního vývoje obrany států Varšavské smlouvy. Úkolem vědecké fronty je, aby zajišťovala potřebné vědecké podklady pro výstavbu a řízení, a aby řešení přijatá stranickými a státními orgány pomáhala ze svého odborného hlediska realizovat podle

požadavků praxe. Úkolem vědecké fronty ale není, aby se snažila přebírat funkce stranických a státních orgánů, aby sama řídila. Vědecká fronta nemůže své řešení sama transformovat do praxe, ani nesmí vykonávat nátlak na vedoucí politické orgány, aby prosadila svoje návrhy. Odstraňujícím příkladem zde bylo známé „Memorandum“ VPA, které dokonce ani nelze považovat za výsledek vědeckého bádání. Takovýto způsob nátlaku byl projevem reakčního zneužívání pojmu věda a usiloval o anarchii v řízení.

Je ovšem povinností praxe, aby po zralé úvaze přijímala a realizovala potřebné a požadované výsledky výzkumu, neboť v současné době se vztahy mezi výzkumem, vědou a technikou, praxí a výrobou zásadně mění. Všechny tyto činnosti se stávají vzájemně propojenými systémy.

V chápání jednoty teorie a praxe se u nás prosazovaly extrémní názory. Jednou krajností byl požadavek „absolutní svobody“ vědy a rozvíjení „vědy pro vědu“, nebo „teorie pro teorii“. Prvky tohoto názoru se začaly projevovat i v jednání bývalé Vědecké rady. Podle tohoto názoru by do řízení vědy neměl nikdo co mluvit — věda by se měla řídit sama, tj. vědci a výzkumní pracovníci by ji měli řídit sami podle vlastních představ.

To je zajisté neudržitelné stanovisko. Vědci a výzkumní pracovníci zpravidla nemohou komplexně posoudit potřeby a možnosti státu a obrany země. Stát přece nebude „platit“ za práci, kterou nepotřebuje. Zvláště v oblasti obrany státu je krajně nutné usměrňovat výzkum na vyřešení úkolů, které jsou pro budování obrany státu důležité. Jinak vzniká chaos a anarchie ve výzkumu, řeší se úkoly pro obra-

nu státu podružné nebo i nepotřebné a na ty hlavní nezbyvá výzkumná kapacita.

Druhý extrémní názor se prosazuje požadavkem, aby věda sloužila výhradně jen bezprostředním potřebám momentální praxe. Prosazování tohoto požadavku je škodlivé praxi i vědě. Nebylo by však marxistické a tedy ani vědecké, kdybychom se proto měli vzdát zásady, že věda má sloužit potřebám praxe, zejména potřebám perspektivní praxe. Věda v ČSLA má především účelový charakter: s patřičným předstihem řešit problémy nejefektivnějšího zabezpečení obrany socialistického státu.

Je samozřejmé, že i věda má svou teorii, svůj výzkum a svou praxi. Musí tedy pracovat i sama na sebe. Bez toho by se nemohla vyvíjet, nemohla by zlepšovat metody výzkumu, způsoby řízení, zaostala by a neplnila by úspěšně úkoly pro praxi obrany státu. Ale to vše musí být účelově zaměřeno na potřeby armády a branného systému a nesmí být podřizována subjektivním představám či osobním nebo skupinovými zájmy.

Z uvedeného vyplývá nutnost řídit vědu. Je jisté, že řízení vědy v armádě má své specifiky a že ji nelze řídit stejně jako bojové útvary a jiné součásti armády. Hlavní úsilí v řízení vědy se věnuje orientaci věd na řešení klíčových problémů obrany státu a jeho socialistického řízení. To může zabezpečit jediné stranické řízení. V našem státě řídit budování obrany bezprostředně Komunistická strana. Je tedy zcela logické, že orientuje i vědu na řešení otázek, které vyžaduje rozvoj a řízení společnosti a strany. Stranické řízení pomáhá vědě důsledně respektovat marxisticko-leninská východiska, dává jí dlouhodobou společenskou perspektivu a pomáhá společensko-politické angažovanosti vědy. S tím úzce souvisí problém internacionální obrany socialismu proti imperialismu. Mezi společnou obranou socialismu a obranou jednotlivých socialistických států je přímý dialektický vztah. Základem tohoto vztahu je totožnost internacionálních a národních zájmů. Zájmy nadnárodní, zájmy celého

socialistického společenství, jsou totožné s největšími zájmy každého národa, každého socialistického státu. Prvotním zájmem každého národa, každého socialistického státu je zachování jeho existence, obrana proti imperialismu. Ta může být v současných podmínkách zajištěna jen společnou obranou socialistických států. Čím lépe je zajištěna společná obrana, tím vyšší je bezpečnost každého zúčastněného socialistického státu. Na druhé straně pak, vyšší kvalita obrany každého socialistického státu zvyšuje i kvalitu jejich společné obrany.

Proto zásadním kritériem řešení obrany našeho státu je budování této obrany jako součásti společné obrany států Varšavské smlouvy, které v čele s SSSR jsou zárukou obrany světového socialismu a jeho dalšího rozvoje. Takto chápáná obrana naší socialistické vlasti je základním kritériem i pro rozvoj vědy ve vojenském, protože plně odpovídá soudobým podmínkám třídně rozděleného světa a také charakteristikám vedení války v podmínkách rozvíjející se vědeckotechnické revoluce. A to je základní pojetí naší obrany, jak jej uskutečňuje Ústřední výbor KSČ i jak je dáno naší Ústavou.

Žádná věda nemůže existovat bez filosofických základů a bez ideologických aspektů, neexistuje vně ideologického boje. Tím méně se může bez těchto základů obejít věda, jejímž úkolem je prořadit společenskou a třídní povinnost — sloužit zabezpečení obrany proti agresivnímu imperialismu. Třídní charakter a stranickost nikterak nesnižují vědeckost a objektivnost výzkumu, jak se nám snaží namalovat odpůrci marxismu-leninismu. Naopak, právě marxismus-leninismus jako skutečně vědecký systém v plné míře vzvažuje vědeckost a objektivitu práce. Vždyť teprve marxismus-leninismus sám dal vědám o společnosti ucelený vědecký základ, revoluční teorii i praxi.

Proto je také základním úkolem Vědecké rady, aby důsledně, vždy a všude strážila výrazné respektování politických, třídních a internacionálních východisek rozvoje vědy v naší armádě.

Vnitřní integrace vědy

Objektivním rysem současné vědy jsou její tendence směřující k integraci vědních oborů a oblastí. Složitě procesy roz-

voje společnosti i vědeckotechnické revoluce objektivně nutí k integrovanému interdisciplinárnímu přístupu k jejich výzkumu. Proto i vrcholné řízení vědy v ČSLA je efektivní jen v tomto integrovaném interdisciplinárním pojetí, kdy dochází k soustředění úsilí na hlavní úkoly. Proto dosud trávající, určitá izolovanost a roztrž-

^{*)} Pod pojmem „věda“ se rozumí celý systém, t. j. vědecká, výzkumná a informační základna včetně vědeckých kádřů, materiálního a technického zabezpečení, metod výzkumu, systému plánování a řízení, úkolů i výsledků vědeckovýzkumné práce.

těnost výzkumů i jejich řízení je již anachronismus a brzda výzkumu nejdůležitějších problémů systému obrany státu i zvyšování efektivnosti vědecké práce v ČSLA.

Jiná je otázka řízení uvnitř vědních oblastí a uvnitř jednotlivých výzkumných úkolů. Rozvoj uvnitř vědních oblastí je zřejmě účelné řídit oborově a také je zpravidla namístě parciální oborový přístup k řešení dílčích odborných výzkumných úkolů, nebo kombinace obou způsobů: interdisciplinárního i oborového. Nové perspektivy se ukazují ve způsobu řízení po hlavních směrech rozvoje vědeckovýzkumné práce, neboť hlavní směry a komplexy výzkumných úkolů nelze řešit jinak, než soustředěným integrovaným úsi-

lím, na kterém se podílejí ve své působnosti všechny řídicí složky MNO a ČSLA. Důležitou a klíčovou koordinační, metodickou i výkonnou úlohu centra musí uplatňovat Správa vojenského školství a vědy, která v tomto směru se již svého úkolu ujímá.

Řízení vědy je nedílnou součástí celého vrcholného systému velení a řízení ČSLA. Součástí tohoto vrcholného usměrňování vědy v ČSLA a vědeckým objektivním centrem se v tomto pojetí stává Vědecká rada MNO. Její činnost je koncipována tak, aby nenarušovala nedílnou velitelskou pravomoc náčelníků zodpovědných za řízení vědních oborů v ČSLA, ani jejich vědeckých poradních orgánů.

Mezinárodní spolupráce a socialistická integrace vědy

Jednou z hlavních charakteristik současné epochy rozvoje vědy je její postupná integrace ve velkých nadstátních celcích. Mezinárodní integrace vědy je jedním z průvodních jevů vědeckotechnické revoluce. Dochází k ní do značné míry odděleně v socialistickém a v kapitalistickém systému, což je důsledek třídního rozdělení světa. Socialistická integrace vědy je nezbytnou podmínkou efektivnějšího a progresivnějšího rozvoje socialistické vědy. Ve vazbách na výrobu je také jedním z hlavních předpokladů rychlejšího rozvoje národního hospodářství, výstavby i obrany socialistických zemí. Tento trend podporuje i zákonitá nutnost ekonomické integrace socialistických zemí, která je v současné době nezbytnou podmínkou relativního i absolutního zvyšování tempa rozvoje i růstu efektivnosti národního hospodářství i zabezpečování obrany.

Vědeckotechnická i ekonomická integrace má uvnitř socialistického tábora mnohem výhodnější podmínky než v kapitalistickém světě. V socialistických státech mají orgány státní moci na hospodářském a vědeckotechnickém úseku daleko širší pravomoci než stejné orgány kapitalistických států. Mezinárodní spolupráce socialistických zemí je založena na přátelství, vzájemné důvěře a poskytování oboustranných výhod. To jsou hlavní předpoklady, proč může být mezinárodní integrace socialistických zemí mnohem rychlejší a účinnější než v kapitalistickém systému, kde jsou mezinárodní vztahy založeny do značné míry na vzájemné nedůvěře a na konkurenčním boji.

V socialistickém táboře jsou předpoklady, aby se existující koordinace, uskutečňovaná činností plánovacích orgánů

plánovitě měnila ve vyšší stupeň, v integraci. Tento proces probíhá cestou koordinace národohospodářských a vědeckotechnických plánů, cestou koordinace hospodářské a vědeckotechnické politiky. Základem této koordinace a integrace je Rada vzájemné hospodářské pomoci. V současné době usilují akademie věd socialistických zemí o koordinaci plánů základního výzkumu. Z této dvoustanné i mnohostanné spolupráce akademií věd jsou již vesměs kladné zkušenosti a poznatky. Naše Akademie věd sjednala v nedávné době plány krátkodobé i dlouhodobé vědecké tematické spolupráce s Akademií věd SSSR a některých dalších socialistických zemí.

To svědčí o tom, že se v průběhu posledních let v systému socialistických států ujasnil význam internacionální socialistické integrace vědy jako nezbytné podmínky a součásti politické i ekonomické integrace i jako podmínky dalšího progresivního rozvoje socialistické vědy a že se již počíná uskutečňovat v praxi.

Moskevské porady komunistických a dělnických stran konané v červnu 1969 hodnotí v tomto směru XXIII. mimořádné zasedání RVHP z dubna 1969 jako kvalitativní obrat ve vývoji ekonomiky a vědy socialistického systému a významný předěl v dosavadním rozvoji ekonomické spolupráce socialistických zemí právě z toho důvodu, že se tam položily základy k této socialistické integraci vědy, techniky a výroby. Závěry zasedání ÚV KSČ z června 1970 hodnotí význam socialistické integrace vědy takto: „Československo se v duchu závěrů XXIII. a XXIV. zasedání RVHP aktivně podílí na postupné realizaci a na rozpracování k o m-

plexního programu vědeckotechnické integrace. V nové etapě našich vztahů s bratrskými socialistickými zeměmi bude třeba dále podnětně rozvíjet a prohlubovat vzájemnou všestrannou spolupráci.

V našem vlastním zájmu je, aby všechny kroky a opatření na úseku integrace směřovaly k posilování spojeneckých svazků v rámci Varšavské smlouvy i Rady vzájemné hospodářské pomoci. V oblasti vojenské praxe se v posledních letech došlo významného pokroku v posílení integrace systému společenské obrany socialistických zemí Varšavské smlouvy, přičemž o mohutný potenciál Sovětského svazu. V oblasti vojenské vědy a vojenských aplikací ostatních věd se během řady let vytvořily některé dvoustranné i vícestranné vztahy mezi řídicími orgány i mezi některými výzkumnými a vědeckými institucemi naší armády a bratrských socialistických armád.

tických armád. Mají dosud charakter koordinace v některých dílčích výzkumných úkolech, nezakládají však dosud širokou systematickou spolupráci na klíčových, rozhodujících problémech. Pro socialistickou integraci této oblasti jsme sami dosud málo udělali.

Vědecká rada je odhodlána, v družném úsilí s funkčními orgány, maximálně usilovat o prosazování integračního trendu v rozvoji naší vojenské vědecké a vědeckoinformační soustavy. Opřít se můžeme a musíme především o sovětskou vojenskou vědu, která představuje základní zdroj poznatků pro řešení všech problémů obrany. Výhodná bude také nabídnutá a prakticky připravovaná spolupráce s vědeckou frontou Lidové armády NDR i s ostatními bratrskými socialistickými armádami. Cesta k systematickému posilování mnohostranné koaliční integrace vede i přes rozvíjení dvoustranné spolupráce.

Vnitrostátní spolupráce

Obrana státu není a nemůže být jen záležitostí armády a ministerstva národní obrany. Buduje se společným úsilím všech resortů státní správy, společným úsilím všeho lidu pod řízením Komunistické strany Československa. Tak je to zakotveno v zákoně o obraně Československé republiky ze dne 18. dubna 1961, který vychází z ustanovení Ústavy Československé socialistické republiky ze dne 11. 7. 1960.

§ 2 tohoto zákona stanoví:

„Obrana republiky zahrnuje opatření k zabezpečení obranyschopnosti země v míru i ve válce na všech úsecích hospodářského a společenského života, zejména budování ozbrojených sil a zvyšování jejich pohotovosti v souladu s požadavky současného vojenství ...“

Ve „Zprávě o činnosti strany a vývoji společnosti od XIII. sjezdu KSČ“, která byla schválena XIV. sjezdem jako základní linie pro další činnost strany, soudruh Husák řekl: „Obrana naší svobody a socialistických vymožeností je trvalým úkolem celé společnosti, nejen ozbrojených sil, ale i všech státních společenských organizací a institucí, které zabezpečují úkoly obrany země komplexně v jednotném branném systému státu. Tyto úkoly se hodí zanedbávat ...“

Zákon o působnosti federálních ministerstev, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1971 ukládá ministerstvu národní obrany jako federálnímu ústřednímu orgánu státní správy pro zabezpečování obrany ČSSR mimo jiné náročný a zodpovědný ú-

kol, rozpracovávat základní otázky války a vojenské vědy a rozvíjet vědeckou činnost pro potřebu branného systému Československé socialistické republiky. Tento úkol není možné plnit jinak než komplexní spoluprací se všemi potřebnými úseky rozvoje vědy ve státě. Je plně na zodpovědnosti řídicích orgánů vědy v ČSLA, aby na tomto poli jako odborný orgán vycházely s iniciativou a tuto spolupráci s nevojenskými vědeckými institucemi a instituty navazovaly a organizovaly. Také Vědecká rada ministra národní obrany bude muset sehrát v této iniciativě svoji úlohu a přispět svým podílem k rozvinutí vnitrostátní spolupráce vojenské vědeckovýzkumné základny s celostátní.

Abychom mohli napomoci splnit úkoly, které Komunistická strana Československa armádě a ministerstvu národní obrany ukládá, t. j. zabezpečit obranu našeho socialistického státu, bude nutné zajistit vědecké podklady pro boj proti všem formám imperialistické agrese, nejen proti těm, které se realizují zbraněmi v ozbrojeném zápase, ale i těm, které používají moderních způsobů ideologické diverze, nebo jak tomu na Západě říkají, forem „psychologických operací“ a „psychologické války“; vzít v úvahu všechny trendy, které se v důsledku vědeckotechnické revoluce ve vojenství projevují a prosazují. Také na tomto úseku vědeckovýzkumné práce se otevírá široké pole nutné interdisciplinární spolupráce vojenské i nevojenské vědeckovýzkumné činnosti.

Deformace minulých let v oblasti vědy v ČSLA způsobily určitou stagnaci vědecké práce a rozvoje vědecké výzkumné základny. K integraci vědy a vědecké informační činnosti uvnitř ČSLA začínáme postupně klást základy; dosud jsme ještě nevyřešili mnoho problémů, v účinném řízení vědy je řada vážných nedostatků v mezioborové koordinaci, vojenská věda se dostatečně nerozvinula, a proto se dosud nestala výchozí základnou pro rozvíjení práce v ostatních vědních oblastech. Nedosáhli jsme interdisciplinárního řešení hlavních a rozhodujících výzkumných úkolů. Rovněž v organizaci vnitrostátní a mezinárodní spolupráce jsme dosud mnoho nepokročili a máme zde řadu vážných problémů. Zde je však nutné zdůraznit, že se vznikem Technického komitétu Spojeného velení a dalších společných koordinačních orgánů, jako např. v oblasti velení, jeho automatizace a mechanizace, i v zdravotnické službě se vědecká spolupráce velmi slibně rozbíhá a i když bude pro naši oblast vědy a techniky velmi náročná, přinese mnohonásobný užitek v poměru k vynaloženému úsilí. Z tohoto trendu bude nutné vycházet, o něj se opírat, k jeho rozvíjení aktivně přispívat.

Minulá krize se projevila i v činnosti bývalé Vědecké rady ministerstva národní obrany v r. 1968. Aktivními členy rady a dokonce i předsednictva rady byli někteří hlavní představitelé oportunistických tendencí v armádě jako Mencl, Švarc, Hochsteiger, i zrádci jako Rehák. Je proto pochopitelné, že takováto Vědecká rada nemohla své poslání plnit. Destrukce socialistického systému naší republiky zasáhla citelně i oblast věd v ČSLA. Zbrzdila vývoj řady chystaných opatření ve vědě a nahromadila překážky plynulému rozvoji. Tato zmeškání bude nutné v budoucnosti plánovitě dohonit.

Vývoj ve světě přináší stále nové požadavky. K odstranění současných nedostatků a na základě perspektivních potřeb rozvoje vojenství vyvstala řada velmi naléhavých a obtížných úkolů ve výstavbě, v metodice i v kádrových problémech systému vědy v ČSLA, kterými se musíme velmi vážně zabývat v souvislosti s rozpracováním linie a úkolů XIV. sjezdu KSČ pro oblast rozvoje vědy v ČSLA. Bude nutné soustředit úsilí zejména na:

— výzkum klíčových problémů výstavby a funkce branného systému ČSSR, výstavby, výchovy a vyzbrojování ČSLA. Při-

tom hlavní pozornost věnovat rozvoji vojenských a společenských věd;

— teoretické rozpracování otázek politického řízení branného systému ČSSR z hlediska uplatnění vedoucí a integrující úlohy KSČ;

— efektivnost práce a využití všech sil a prostředků výzkumu ve prospěch praxe s cílem získání dostatečného předstihu teorie před praxí. Zvláštní důraz položit na dosahování rychlého převodu výsledků výzkumu do praxe;

— vybudování racionálního integrovaného systému řízení vědeckovýzkumné a vědeckoinformační činnosti v ČSLA a odpovídající struktury výzkumných kapacit. Přitom uplatnit těsnou vazbu na vědeckovýzkumnou a vědeckoinformační základnu armád Varšavské smlouvy, zejména Sovětské armády;

— dosažení toho, aby princip jednoty výstavby a obrany socialismu byl realizován i celostátní vědeckovýzkumnou základnou v souladu s potřebami obrany země;

— základě dosavadních zkušeností podstatně zvýšit třídně politické a odborné nároky při výběru a přípravě vědeckých kádrů ČSLA, s cílem výrazně kvantitativně i kvalitativně kádrově posílit zejména oblast vojenských a společenských věd v ČSLA;

— vybudování integrovaného vědeckoinformačního systému v ČSLA, který by zajišťoval efektivní využívání vědeckých, technických a ekonomických informací pro potřeby obrany státu a výstavby ČSLA v souladu s jejími úkoly v rámci koalice Varšavské smlouvy.

Tyto hlavní úkoly jsou rámcové a dlouhodobé, nelze je splnit v krátkém časovém úseku. Bude nutné je konkretizovat a postupně zařadit do plánů podle potřeb a možností v jednotlivých letech. Nejsou to všechno naléhavé úkoly a budoucnost bude přinášet ještě další požadavky. Nebylo by však účelné, ani možné, všechny problémy nastolit a vyřešit najednou. Jsou zde uvedeny jen ty nejdůležitější, kterými se musí zabývat systém řízení vědy v ČSLA i Vědecká rada v nejbližší době i v dalším výhledu.

Musíme volit racionální postup a zařadit nejnaléhavější úkoly do plánu, abychom organizovaně rozvinuli činnost a v souladu s existujícími možnostmi je postupně vyřešili. Základem pro další postup při rozvíjení vědeckovýzkumné práce v ČSLA je podrobné rozpracování úkolů uložených XIV. sjezdem KSČ pro oblast rozvoje vědy a techniky a jejich aplikace a konkretizace v oblasti obrany státu.